

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สุตาวุธ — อาวุธ คือ การสดับตรับฟังพระธรรม”

สุตาวุธ อ่านตามภาษาบาลีว่า **สุ - ตา - วุ - ทะ** มาจากคำว่า **สุต** (การสดับตรับฟังพระธรรม) กับ คำว่า **อาวุธ** (อาวุธ, สิ่งที่เป็นที่พึ่งที่จะทำให้ไม่ครั่นคร้าม) รวมกันเป็น **สุตาวุธ** แปลว่า อาวุธคือการสดับตรับฟังพระธรรม ซึ่งเป็นพระพุทธรูปหรือคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด ตามข้อความใน สุมังคลวิลาสิณี อรรถกถา ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค สังคิติสูตร ดังนี้

บทว่า สุตาวุธ ได้แก่ อาวุธ คือ สุตะ. อาวุธ คือ สุตะนั้น โดยใจความ ได้แก่ พระพุทธรูป คือ พระไตรปิฎก

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต นครสูตร แสดงความเป็นจริงของ สุตาวุธ ไว้ดังนี้

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้มีสุตะเป็นอาวุธ ย่อมละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรมอันไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์”

คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคำเป็นคำจริง เป็นคำหวังดี เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลให้ผู้ฟัง ผู้ศึกษาได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง กัลยาณมิตรสูงสุดก็คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคำที่พระองค์ทรง แสดงนั้น ไม่ได้หวังให้ใครเข้าใจผิด แต่พระองค์ทรงแสดงพระธรรมโดยนัยต่างๆ มากมายหลากหลาย โดยประการทั้งปวง ที่จะทำให้ผู้ฟังผู้ศึกษาได้ค่อยๆ เข้าใจขึ้น พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลสำหรับผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษา และสะสมปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูกไป ตามลำดับอย่างแท้จริง เตือนให้เป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต

เป็นความจริงที่ว่า ในชีวิตประจำวันของผู้ที่ยังมีกิเลส(เครื่องเศร้าหมองของจิต)อยู่นั้น มักจะตกไป จากกุศล กล่าวคือ พลาดให้กับอกุศลเป็นส่วนใหญ่ มีกุศลจิตเกิดขึ้นบ้างเป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น เทียบส่วนไม่ได้เลยกับอกุศลที่มีเป็นอย่างมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ ชีวิตที่ดำเนินไปในแต่ละวัน จึงเป็นการให้อาหารคือ(ให้เหตุ)ของอวิชชา ความไม่รู้ค่อนข้างมาก เพราะเหตุว่าในขณะที่อกุศลจิตเกิดขึ้นนั้น มีอวิชชา คือโมหะเกิดร่วมด้วยทุกครั้ง ทำให้มีการสะสมอวิชชาเพิ่มมากขึ้น จะรู้หรือไม่รู้ก็ตาม ความจริงเป็นอย่างนี้ แต่สำหรับบุคคลผู้ที่สะสมเหตุที่ดีมา เป็นผู้ที่ได้สะสมบุญมาตั้งแต่ปางก่อน เห็นประโยชน์ของการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน ย่อมมีศรัทธาเห็นประโยชน์ที่จะเข้าไปคบหาสมาคมกับสัตบุรุษ ซึ่งเป็นบุคคลผู้มีปัญญา เพื่อที่จะได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง จากสัตบุรุษดังกล่าว เมื่อเป็นอย่างนี้ ก็เป็นการให้อาหารของปัญญา เริ่มสะสมเหตุที่จะทำให้ปัญญา

เจริญขึ้น เพราะจะเป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นของปัญญา จากที่ไม่เคยรู้มาก่อนก็จะค่อยๆ รู้ขึ้น เข้าใจขึ้น จนกระทั่งสามารถทำให้พ้นจากความไม่รู้และกิเลสทั้งหลายโดยประการทั้งปวงได้ในที่สุด

ปัญญา ความเข้าใจถูก เห็นถูก ย่อมเจริญขึ้นไปตามลำดับ ไม่ใช่ว่าปัญญาจะเจริญขึ้นสมบูรณ์เต็มที่ด้วยการฟังพระธรรมเพียงครั้งเดียว หรือ สองครั้ง เท่านั้น จึงต้องอาศัยการฟังบ่อยๆ เนืองๆ และอาศัยกาลเวลาที่ยาวนาน พิจารณาไตร่ตรองด้วยความละเอียดรอบคอบ **มีอาวุธที่สำคัญที่ทำให้ไม่ครั่นคร้าม ไม่หวั่นไหว เป็นรากฐานที่สำคัญที่จะนำไปสู่การดับกิเลส คือ ได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง** ขณะที่ได้มีความเข้าใจพระธรรมนั้น เป็นช่วงเวลาที่ประเสริฐของชีวิต เพราะเหตุว่า ในวันหนึ่งๆ ส่วนมากจะเป็นไปด้วยอำนาจของอกุศลซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่นำคุณประโยชน์อะไรมาให้เลย แต่บางครั้งบางเวลาก็มีเหตุปัจจัยทำให้เป็นผู้ที่มีความสนใจที่จะสละเวลาจากที่เป็นอกุศล มาเพื่อฟังพระธรรม ซึ่งหาฟังได้ยากอย่างยิ่ง เพราะบุคคลที่จะแสดงในสิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริงนั้น หายาก และผู้นั้นก็ต้องได้เป็นผู้สะสมเหตุที่ดีมาแล้ว เห็นประโยชน์ของการได้เข้าใจความจริง มีศรัทธาที่จะฟัง จึงจะได้ฟัง และจากการฟังในแต่ละครั้งความเข้าใจก็จะค่อยๆ เจริญขึ้น จึงเป็นช่วงเวลาที่ประเสริฐจริงๆ เพราะจะเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อการขัดเกลากิเลสในชีวิตประจำวัน **กิเลสที่มีมาก ถ้าไม่มีปัญญาแล้ว ย่อมไม่สามารถที่จะขจัดออกไปจากจิตใจได้**

ในขณะนี้ซึ่งทุกคนมีโอกาสได้ฟังพระธรรม จะเข้าใจมากน้อยเท่าใด ก็ต้องฟังต่อไปอีกเรื่อยๆ ชาตินี้ ได้สะสมเหตุที่ดี เห็นประโยชน์ของพระธรรม แล้ว ก็ย่อมจะมีเหตุให้ได้ฟังได้ศึกษาต่อไปอีก สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกยิ่งขึ้น จนกว่าจะประจักษ์แจ้งลักษณะของสภาพธรรมตามความเป็นจริง

ถ้าจะพิจารณาดูแต่ละชีวิตในโลกที่จะได้ขณะที่ประเสริฐ คือ ขณะที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ขณะที่ได้เกิดขึ้นในประเทศที่สมควร คือ ในประเทศที่มีพระพุทธศาสนา ขณะที่ได้สัมมาทิฐิ คือความเห็นถูก และขณะที่เกิดมามีอวัยวะไม่บกพร่อง จะยากเพียงใด นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ทุกท่านที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรม ก็เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยขณะเหล่านี้ ก็ขอขณะนี้เหล่านี้อย่าได้ล่วงเลยท่านทั้งหลายไปเสีย เพราะเหตุว่าขณะนี้ ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ พร้อมทั้งได้เกิดในถิ่นที่ยังมีพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงอยู่ และในขณะเดียวกัน ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่บกพร่องพร้อมที่จะรองรับพระธรรม สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกได้ ก็ควรที่จะได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา ค่อยๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อยต่อไป เพราะเหตุว่าเวลาของแต่ละบุคคล เหลือน้อยเต็มทีแล้ว จะจากโลกนี้ไปเมื่อใด ไม่มีใครทราบได้ เพราะฉะนั้น **ช่วงเวลาที่เหลืออยู่นี้ จึงเป็นโอกาสที่สำคัญ ที่จะได้มีความเข้าใจถูกเห็นถูก สะสมอาวุธที่ประเสริฐที่จะเป็นรากฐานที่มั่นคง** จากการฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ไม่ประมาทในแต่ละคำที่พระองค์ทรงแสดง ซึ่งละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง เป็นคำที่จะเกื้อกูลให้ไม่ตกไปในฝ่ายผิดโดยประการทั้งปวง.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]